T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 176
KARAR NO : 2017 / 232
KARAR TR : 10.4.2017

ÖZET : Davacılara ait taşınmazın, Birecik Barajı ve HES inşası için yapılan kamulaştırmalar sonrasında fiilen kullanma imkanı kalmadığından bahisle kamulaştırılması ve belirtilen tazminatın tahsili istemiyle açılan davanın; 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 12. maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

-
-

K A R A R

Davacılar : 1-C. K.
2-G.K.
3-K. K.
4-A.K.
5-H. K.
6-Ad. K.
7-M. K.
8-N. G.
9-E.K.
10-S.K.
11-S. B.
12-A.B.
13-M.B.
14-S.K.
15-M.K.
16-N.K.
17-M.A.
18-N.K.
19-M.A. K.
20-N.U.
21-Y. K.
22-D.K.
23-H. K.
24-V. K.
25-A.A.
26-M.G.K.
Vekili : Av.F. Ç.
Davalı : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Vekili : Av.C.Ç.

O L A Y : Davacılar vekili dilekçesinde; Halfeti ilçesi Savaşan Köyü evleri ve arazilerinin Birecik Barajı ve HES sebebiyle kamulaştırıldığını, müvekkili Halfeti ilçesi Savaşan köyünde yaşamakta iken Birecik Barajı ve HES sebebiyle Savaşan Köyünde bulunan taşınmazının kamulaştırılmadığını, 2000 yılında Mayıs-Haziran aylarında suların tutulması ile birlikte Savaşan köyünün boşaltıldığını ve yeni bir yerleşim yeri kurulduğunu; Birecik Barajı ve HES sebebiyle Savaşan köyünde yapılan kamulaştırma sonucu köyün tüm yollarının sular altında kaldığını, hiçbir yerle ve ilçe merkezi ile ulaşım imkanının kalmadığını, köyün elektrik ve telefon şebekesinin iptal edildiğini, köy camisinin kamulaştırıldığını, bu nedenlerden dolayı müvekkilinin eski Savaşan köyünde yaşaması ve fıstık arazisini kullanmasının fiilen imkansız hale geldiğini, eski köyün meskun bir yer olmaktan çıktığını; Birecik Barajı ve HES sebebiyle Savaşan köyünde çevrenin sosyal, ekonomik ve yerleşme düzeninin bozulduğunu, müvekkillerinin sosyal ve ekonomik yönden arazisinden yararlanamadıklarını, müvekkillerinin Savaşan Köyü 165 parsel sayılı taşınmazındaki arazilerini fiilen kullanma imkanının kalmadığını, Savaşan köyünün yeni yerleşim yerine taşındığını, yani devlet tarafından yeni bir köy kurulduğunu; Bakanlar Kurulunun 04.12.1998 tarih ve 98/12146 kararı ile Savaşan köyünün başka bir yere nakline karar verildiğini; Birecik Barajı ve HES içme ve kullanma suyu Barajı olması nedeniyle Çevre Bakanlığına müzekkere yazılmış olduğunu; Çevre Bakanlığı Çevre Koruma Genel Müdürlüğünün 06.08.2002 tarih ve 2240/12162 sayılı yazısına göre; içme ve kullanma suyu temin edilen, kıta içi yüzeysel su kaynaklarının 2872 sayılı Çevre Kanununa dayanılarak çıkartılan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin 16-20 inci maddelerinde belirtilen hükümler çerçevesinde korunmakta ve kullanılmakta olduğunu, Birecik Barajı Gölünün de içme ve kullanma suyu temin edilen barajlarımızdan birisi olduğundan, sağlıklı içme

ve kullanma suyu temin etmek amacı ile korunması gerektiğinin belirtildiğini; Kamulaştırma Kanunun 12. maddesinin son fıkrasına göre; "...Baraj inşası için yapılan kamulaştırmalar sonunda mücavir taşınmaz mallar, çevrenin sosyal, ekonomik veya yerleşme düzeninin bozulması, ekonomik veya sosyal yönden yararlanılmasının mümkün olmaması hallerinde, sahiplerinin yazılı başvurusu üzerine kamulaştırmaya tabi tutulur…" denildiğini, müvekkilinin maliki bulunduğu Savaşan Köyü 165 parsel sayılı taşınmazdan fiilen yararlanma imkanı kalmadığından bedelin tespiti ve tazmini için dava açmanın zorunlu hale geldiğini ifade ederek; fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı kalmak kaydı ile, Savaşan köyü 165 parsel sayılı taşınmazın fiilen kullanma imkanı kalmadığından kamulaştırılmasına, 1.000.TL tazminatın dava tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalı idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle 10.9.2014 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Halfeti Asliye Hukuk Mahkemesi; 14/01/2015 gün ve E:2014/492, K:2015/49 sayı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek; "(…) Dava, 2942 sayılı yasanın 12.maddesine dayanan baraj için yapılan kamulaştırma nedeniyle çevrenin sosyal, ekonomik, ve yerleşim düzeninin bozulması sebebiyle taşınmazdan ve üzerindeki muhtesattan yararlanma olanağı olmadığı iddiasına dayanan taşınmaz ve muhtesat bedelinin tahsili istemine ilişkindir.

(…)

SONUÇ OLARAK: 2942 sayılı kamulaştırma Yasası 12.madde hükmü ve Yüksek Yargıtay 5.H.D.nun emsal içtihatları nazara alınarak; Dava konusu taşınmaza bakıldığında sosyal ve ekonomik dengenin bozulduğu, taşınmaza ulaşım imkanının patika yoldan sağlandığı, köyde yaşayan kimsenin bulunmadığı, idarece kamulaştırma yapılmadığı anlaşılmış, taşınmazın yüzölçümü dikkate alındığında dava konusu taşınmazın değerinin bilirkişilerce mütalaa edildiği ve değer düşüklüğünün mahkememizce % 8 oranında azaldığı kanaatine varılarak davanın kabulüne fazlaya dair hakların saklı tutulmasına değerlendirme dava tarihi fiyatları ile yapıldığından faize dava tarihinden itibaren hükmedilmesine karar vermek ve aşağıdaki şekilde hüküm kurmak gerekmiştir.

HÜKÜM; Ayrıntısı yukarda açıklandığı üzere;

Taleple bağlı kalınarak Davanın KABULÜNE,

Şanlıurfa ili, Halfeti ilçesi, Savaşan Köyü, 165 parsel sayılı taşınmazda yapılan baraj nedeniyle % 8 oranında değer düşüklüğü olduğu kabul edilerek 1.000,00 TL nin dava tarihi olan 10/09/2014 tarihinden itibaren işleyecek olan yasal faizi ile birlikte davalı idareden alınarak davacılara VERİLMESİNE,

Davacıların fazlaya ilişkin haklarının saklı tutulmasına(…) karar vermiş, temyiz edilmesi üzerine;

Yargıtay 5. Hukuk Dairesi; 19.10.2015 gün ve E: 2015/6267, K: 2015/17525 sayı ile, "(…) Dava, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 12. maddesine dayanan baraj için yapılan kamulaştırma sonucu çevrenin sosyal, ekonomik ve yerleşme düzeninin bozulması nedeniyle, taşınmazdan ekonomik ve sosyal yönden yararlanma olanağı kalmadığı iddiasına dayanan taşınmaz bedelinin tahsili istemine ilişkindir.

Mahkemece davanın kabulüne karar verilmiş; hüküm, taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

Davacı vekilinin temyiz itirazları yerinde değildir. Davalı idare vekilinin temyizine gelince;

Taşınmazın; baraj inşası için yapılan, kamulaştırma sahasının mücavir alanında olmadığı gibi, kamulaştırmanın kesinleşmesini takiben idarece 15.12.2000 yılında ilan yapıldığı, ilanın indirildiği günden itibaren taşınmaz mal sahibi veya müşterek ve iştirak halindeki mülkiyet durumlarında paydaşların tamamının bir yıl içerisinde kamulaştırma talebinde bulunulmamıştır. Ayrıca taşınmaz, İçme suyu Havzaları Yönetmenliği uyarınca baraj orta mesafeli koruma alanında kalmakta ise de; davalı idarece fiilen el atılmadığından bu yönde inceleme yapma yeri de idari Yargıdır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde kabulüne karar verilmesi, doğru görülmemiştir.

Davalı idare vekilinin temyiz itirazları yerinde olduğundan hükmün açıklanan nedenlerle H.U.M.K.nun 428. maddesi gereğince BOZULMASINA…" karar vermiş; karar düzeltme istemi aynı Dairece, 30.5.2016 gün ve E:2016/1979, K:2016/10647 sayı ile reddedilmiştir.

HALFETİ ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 29/06/2016 gün ve E:2016/169, K:2016/223 sayı ile; "(…) Mahkememiz 2014/492 Esas 2015/49 Karar sayılı ilamı ile davanın kabulüne karar verildiği, verilen karar davacı vekili ve davalı vekili tarafından temyiz edilmiş, Yargıtay 5. Hukuk Dairesi'nin 19/10/2015 tarih 2015/6267 Esas, 2015/17525 Karar sayılı ilamı ile BOZULMASINA, karar verildiği, Davacı vekili tarafından karar düzeltme kanun yoluna başvurduğu ve Yargıtay 5. Hukuk Dairesi'nin 30/05/2016 tarih 2016/1979 Esas, 2016/10647 Karar sayılı ilamı ile İtirazın REDDİNE, karar verildiği ve Mahkememiz 2016/169 Esası alıp bu esas üzerinden yargılamaya devam etmiştir.

Dava, davacılara ait taşınmazın, mutlak koruma alanı içinde kalması suretiyle kamulaştırmasız el atıldığından bahisle, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla uğranılan zarara karşılık şimdilik 1.000,00 TL'nin faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılmıştır.

Yukarıdaki bilgiler karşısında; davanın, davacıların taşınmazının, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 15.12.2010 günlü, E:2010/5-662, K:2010/651 sayılı kararında "hukuki el atma" olarak nitelendirilen, İSKİ İçmesuyu Havzaları Yönetmeliği uyarınca imar planındaki belirleme sebebiyle mülkiyet hakkına getirilen kısıtlamadan kaynaklanan tazminat talebiyle açıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Dava dilekçesinde ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararında, mülkiyet hakkına getirildiği söylenen kısıtlamanın, taşınmazın malikleri yönünden zarar doğurucu sonuçlarının olabileceğinde kuşku yoktur. Ancak bu sonuç ya da sonuçlar, genel ve düzenleyici nitelikte bir idari işlem olan imar planında taşınmaza yönelik belirlemeden, bu planda öngörülen kamulaştırma programlarının zamanında yapılmamasından ve imar uygulamalarından; başka anlatımla da, idari işlemlerden ve davalı idarelerin imar planı gereği yapılması gereken kamulaştırmalar konusundaki hareketsizliği şeklinde ortaya çıkan idari eylemlerden kaynaklanmaktadır.

İdari işlem ve eylemlerden doğan zararların tazmini taleplerinin ise, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 12 ve 13'üncü maddeleri uyarınca, İdari Yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmeleri, anılan yasa hükümlerinin gereğidir.

Bu bakımdan, hukuka uygunluklarının denetimi ve zarar doğurucu sonuçlarının giderilmesi İdari Yargı'nın görev alanında bulunan idari işlem ve eylemlerin hukuk düzeninde yaratmış oldukları etki ve sonuçların, "hukuki el atma" olarak nitelendirilmesine ve bu olumsuz sonuçlarla ilgili tazminat taleplerinin adli yargı yerlerinde açılacak tazminat davalarına konu edilmelerine, hukuken olanak bulunmamaktadır.

Dolayısıyla, davanın taşınmazın bedelinin tazminat olarak hüküm altına alınması istemine ilişkin kısmının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesinin l'inci fıkrasının (b) bendinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları," hükmü gereğince idari yargı yerinde görülmesi gerekmektedir. Nitekim, 11.06.2013 günlü, 28674 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6487 sayılı Kanun'un 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun geçici 6'ncı maddesinde değişiklik yapan 21'inci maddesinde "Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmi kurumlara ayrılmak suretiyle veya ilgili kanunların uygulanmasıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar hakkında, 03.05.1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemler tamamlandıktan sonra idari yargıda dava açılabilir." hükmüne yer verilmek suretiyle "hukuki el atma" olarak nitelendirilen, imar planındaki belirleme sebebiyle mülkiyet hakkına getirilen kısıtlamadan kaynaklanan tazminat davalarının görüm ve çözümünde İdari Yargı yerinin görevli olduğu belirtilmiştir.

Tüm bunlar dışında Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığının 03.02.2014 tarihli 2013/1880 Esas-2014/85 Karar sayılı ilamında yine aynı tarihli 2013/1885 Esas -2014/89 Karar sayılı ilamında ve buna benzer birçok kararında dava konusu uyuşmazlıkla ilgili görevli yargı yerinin idari yargı olduğu belirtilmiştir.

Tüm dosya kapsamından dava konusu taşınmazın kısmen Su Kirliliği Koruma Yönetmeliğinin 17 maddesi uyarınca mutlak koruma alanında kısmen de yine aynı yönetmeliğin 18 maddesi uyarınca kısa mesafeli koruma alanında kaldığı, ancak taşınmaza davalı idarece fiilen el atılmadığı, davacılar tarafından aynı taşınmazlara ilişkin daha önce Kamulaştırma Kanununun 12/5 maddesine dayanan mücavir alanda kamulaştırma davası açıldığı ve mahkememiz tarafından taşınmazda değer düşüklüğü olduğu kabul edilerek tazminata hükmedildiği ve bu kararın kesinleştiği, davacının mevcut açtığı davanın mücavir alanda kamulaştırma davası olmadığı Su Kirliliği Yönetmeliğinden kaynaklı kısıtlamalara dayanan hukuki el atmadan kaynaklı tazminat davası olduğu anlaşılmış, yukarıda izah edilen gerekçelerle buna ilişkin yargılamayı yapmakla görevli yargı yerinin idari yargı olduğu kanaatine varılarak HMK'nın 114/1-b maddesinin atfiyla 115/2 maddesi uyarınca DAVANIN USULDEN REDDİNE karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurmak gerekmiştir.

HÜKÜM;Ayrıntısı yukarda açıklandığı üzere;

HMK'nın 114/1 -b, 115/2 maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden REDDİNE,

Karar kesinleştiğinde ve talep halinde dosyanın yetkili ve görevli Şanlıurfa İdare Mahkemesine gönderilmesine" karar vermiş bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacılar vekilinin talebi üzerine dava dosyası İdare Mahkemesine gönderilmişse de; Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesi; 11.11.2016 gün ve E: 2016/842, K: 2016/1071 sayı ile; (…) 2577 sayılı Kanun uyarınca, idare mahkemelerine yapılan bir müracaatın incelenebilmesi için; bu müracaatın ilgili idare mahkemesine hitaben düzenlenmiş bir dilekçe ile yapılması, dilekçenin anılan Kanun'un 3'üncü maddesinde yer alan koşullara uygun tanzim edilmesi, idari eyleme karşı açılan tam yargı davalarında hangi idari eylem nedeniyle tazminat talep edildiğinin dilekçede açıklanması veya dava konusu edilmek istenen (iptali talep edilen) işlem açıklanarak bu işleme ilişkin tarih ve sayı numarasına yer verilmesi gerekmektedir.

Olayda ise, 2577 sayılı Kanun'da düzenlenen şekilde idare mahkemesine hitaplı bir dava dilekçesinin dosyada mevcut olmadığı, Halfeti Asliye Hukuk Mahkemesi'ne yapılan başvuru sonrasında, anılan Mahkeme tarafından dosyanın Mahkememize gönderildiği görülmekte olup bu haliyle 2577 sayılı Kanunun 3. Maddesine uygun düzenlenmiş bir dilekçe olmadığı görülmektedir.

Bu itibarla; davacı tarafından, Mahkememize hitaben yazılan bir dilekçe ile, yukarıda metnine yer verilen 2577 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesindeki koşulları haiz bir dilekçe ile Mahkememize dava açılması gerektiğinden; mevcut durumda uyuşmazlığın incelenmesi hukuken mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Yasanın 3'üncü maddesi hükmüne uygun bulunmayan dava dilekçesinin, aynı yasanın 15'inci maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 30 gün içinde belirtilen noksanlıklar tamamlanarak söz konusu 3. maddede öngörülen koşullara uygun biçimde yeniden dava açılmak üzere reddine…" karar vermiştir.

Davacılar vekili bunun üzerine, aynı istemle, 12.12.2016 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

ŞANLIURFA 2. İDARE MAHKEMESİ;30.12.2016 gün ve E: 2016/1385 sayı ile; "(…) 2942 sayılı Kamulaştırma kanununun 12. Maddesinde, "Baraj inşası için yapılan kamulaştırmalar sonunda kamulaştırma sahasına mücavir taşınmaz mallar, çevrenin sosyal, ekonomik veya yerleşme düzeninin bozulması, ekonomik veya sosyal yönden yararlanılmasının mümkün olmaması hallerinde, sahiplarinin yazılı başvurusu üzerine kamulaştırmaya tabi tutulur. Bu hususları düzenleyen yönetmelik, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca; İçişleri, Maliye, Bayındırlık, Tarım ve Orman, Köyişleri ve Kooperatifler bakanlıklarının görüşü de alınmak suretiyle hazırlanır. Bu yönetmelik, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulur ve Resmi Gazete'de yayımlanır. Bu suretle kamulaştırılan mücavir taşınmaz mallar hakkında 22 ve 23 üncü maddeler hükmü uygulanmaz. İdare, bu taşınmaz mallar üzerinde imar mevzuatı hükümlerini de gözönünde tutarak dilediği gibi tasarrufta bulunabilir ve gerektiğinde Hâzineye bedelsiz olarak devredebilir." hükmü yer almaktadır.

6.8.1985 tarih ve 18834 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren, Baraj İnşaatı İçin Yapılan Kamulaştırmalarda Kamulaştırma Sahasına Mücavir Taşınmaz Malların Kamulaştırılması Hakkında Yönetmelik ile sözkonusu kamulaştırma işlemlerin ne şekilde yürütüleceği açıklanmıştır.

2942 sayılı kanunun 12. Maddesinin son fıkrasında ise, "Bu maddenin uygulanmasından doğacak anlaşmazlıklar

adli yargıda çözümlenir." hükmüne yer verilmiştir.

Olayda davacının, dava dilekçesinin sonuç ve istem kısmında, davaya konu ettiği hususlara ilişkin olarak adli yargının görevli olduğunu belirterek, görevsizlik kararı verilmesini istemesi ile gerek adli yargıda açtığı davadaki talepleri, gerekse de mahkememize sunduğu dava dilekçesindeki talepleri birlikte değerlendirildiğinde, davacının temel talebinin, 2942 sayılı kanunun 12. Maddesi kapsamında; kamulaştırma sahasına mücavir taşınmaz mallarının, baraj inşaatı sonrasında, çevrenin sosyal, ekonomik veya yerleşme düzeninin bozulması, ekonomik veya sosyal yönden yararlanılmasının mümkün olmaması nedenleriyle, kamulaştırılmamasından kaynaklı tazminat davası olduğu ve 2942 sayılı kanununun 12. Maddesinin son fikrasında ise bu maddenin uygulanmasından doğacak anlaşmazlıkların adli yargıda çözümleneceğinin hüküm altına alındığının görülmesi karşısında, 2942 sayılı kanununun 12. Maddesi kapsamında bulunan hukuki ihtilafin çözüm yerinin Adli Yargı olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyası ile Halfeti Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2016/169, K:2016/223 sayılı dosyasının, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosyanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin karar vermesine kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Birgül KURT, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 10.4.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacılara ait taşınmazın, Birecik Barajı ve HES inşası ile bu kapsamda yapılan kamulaştırmalar sonrasında fiilen kullanma imkanı kalmadığından bahisle kamulaştırılması ve fazlaya ilişkin talep ve dava hakları saklı kalmak kaydı ile 1.000.TL tazminatın dava tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun "Kısmen kamulaştırma" başlıklı 12.maddesinde; "Kısmen kamulaştırılan taşınmaz malın değeri;

a) Kamulaştırılmayan kısmın değerinde, kamulaştırma sebebiyle bir değişiklik olmadığı takdirde, o malın 11 inci maddede belirtilen esaslara göre takdir edilen bedelinden kamulaştırılan kısma düşen miktarıdır.

b) Kamulaştırma dışında kalan kısmın kıymetinde, kamulaştırma nedeniyle eksilme meydana geldiği takdirde; bu eksilen değer miktarı tespit edilerek, kamulaştırılan kısmın (a) bendinde belirtilen esaslar dairesinde tayin olunan kamulaştırma bedeline eksilen değerin eklenmesiyle bulunan miktardır.

c) Kamulaştırma dışında kalan kısmın bedelinde kamulaştırma nedeniyle artış meydana geldiği takdirde ise, artış miktarı tespit edilerek, kamulaştırılan kısmın (a) bendinde belirtilen esaslar dairesinde tayin edilen bedelinden artan değerin çıkarılmasıyla bulunan miktardır.

Şu kadar ki, (c) bendi gereğince yapılacak indirme, kamulaştırma bedelinin yüzde ellisinden fazla olamaz.

(b) ve (c) bentlerinde sözü edilen bedelin düşüş ve artış miktarları, 11 inci maddede belirtilen esaslara göre bedel takdiri suretiyle tespit olunur.

Kamulaştırma dışında kalan kısım, imar mevzuatına göre yararlanmaya elverişli olduğu takdirde; kesilen bina, ihata duvarı, kanalizasyon, su, elektrik, havagazı kanalları, makine gibi tesislerden mal sahiplerine kalacak olanlarının eski nitelikleri dairesinde kullanılabilecek duruma getirilebilmeleri için gereken gider ve bedel, belirlenerek kamulaştırma bedeline ilave olunur. Bu masraf ve bedeller (b) bendinde yazılı kıymet düşüklüğü miktarının belirlenmesinde gözönünde tutulmaz.

Bir kısmı kamulaştırılan taşınmaz maldan artan kısmı yararlanmaya elverişli bir durumda değil ise, kamulaştırma işlemine karşı idari yargıda dava açılmayan hallerde mal sahibinin en geç kamulaştırma kararının tebliğinden itibaren otuz gün içinde yazılı başvurusu üzerine, bu kısmın da kamulaştırılması zorunludur.

Baraj inşası için yapılan kamulaştırmalar sonunda kamulaştırma sahasına mücavir taşınmaz mallar, çevrenin sosyal, ekonomik veya yerleşme düzeninin bozulması, ekonomik veya sosyal yönden yararlanılmasının mümkün olmaması hallerinde, sahiplerinin yazılı başvurusu üzerine kamulaştırmaya tabi tutulur. Bu hususları düzenleyen yönetmelik, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca; İçişleri, Maliye, Bayındırlık, Tarım ve Orman, Köyişleri ve Kooperatifler bakanlıklarının görüşü de alınmak suretiyle hazırlanır. Bu yönetmelik, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulur ve Resmi Gazete'de yayımlanır. Bu suretle kamulaştırılan mücavir taşınmaz mallar hakkında 22 ve 23 üncü maddeler hükmü uygulanmaz. İdare, bu taşınmaz mallar üzerinde imar mevzuatı hükümlerini de gözönünde tutarak dilediği gibi tasarrufta bulunabilir ve gerektiğinde Hazineye bedelsiz olarak devredebilir.

Kısmen kamulaştırılan paylı mülkiyete konu taşınmaz mal, evvelce paydaşlar arasında fiilen bölünerek bir veya birkaç paydaşın tasarruf ve yararlanmasına bırakılmış ve yapılan kısmi kamulaştırma bu yerin tamamını veya bir kısmını kapsıyor ise, bu durumda kamulaştırmaya ilişkin işlemler sadece bu paydaş veya paydaşlar hakkında yürütülerek kamulaştırma bedeli payları oranında kendilerine ödenir. Pay veya paydaşların sadece bu kısım için dava hakları vardır. Taşınmaz malın kamulaştırılmayan kısmı üzerinde hakları kalmaz ve adları paydaşlar arasından çıkarılır. Kamulaştırılan bu yerler tapu sicilinde idare adına tescil olunur.

Bu maddenin uygulanmasından doğacak anlaşmazlıklar adli yargıda çözümlenir." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 2942 sayılı Kanuna dayanılarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan ve 6.8.1985 gün, 18834 no.lu Resmi Gazetede yayımlanan "Baraj İnşaatı İçin Yapılan Kamulaştırmalarda Kamulaştırma Sahasına Mücavir Taşınmaz Malların Kamulaştırılması Hakkında Yönetmelik" ile de; baraj inşası için yapılan kamulaştırmalar sonunda kamulaştırma sahasında mücavir taşınmaz malların, çevrenin sosyal, ekonomik veya yerleşim düzeninin bozulması, ekonomik ve sosyal yönden yararlanılmasının mümkün olmaması hallerinde bu sahaların kamulaştırılabileceğine dair çözüm, usul ve esasların düzenlendiği görülmüştür.

Dava dosyalarının incelenmesinden; Birecik Barajı ve HES nedeniyle Şanlıurfa İli, Halfeti İlçesi, Savaşan Köyünde bulunan ev ve arazilerin kamulaştırıldığı, davacıların Savaşan Köyündeki 165 parsel sayılı taşınmazlarının ise kamulaştırılmadığı, köyün yollarının sular altında kaldığı, alt ve üst yapı hizmetlerinin verilmediği, Köyün belirlenen yeni yerleşim yerine nakledildiği; davacılar vekili tarafından, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğindeki düzenlemeler kapsamında mağduriyet yaşandığı iddia edilerek; Kamulaştırma Kanunun 12. Maddesinde işaret edilen"...Baraj inşası için yapılan kamulaştırmalar sonunda mücavir taşınmaz mallar, çevrenin sosyal, ekonomik veya yerleşme düzeninin bozulması, ekonomik veya sosyal yönden yararlanılmasının mümkün olmaması hallerinde, sahiplerinin yazılı başvurusu üzerine kamulaştırmaya tabi tutulur…" hükmü dikkate alınarak, taşınmazdan fiilen yararlanma imkanı kalmadığından bahisle bedelin tespiti ve tazmini için dava açıldığı anlaşılmıştır.

Somut olayda, davacıların davaya ilişkin talepleri ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde; 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 12. maddesinde düzenlenen mücavir alan kamulaştırması kapsamında nitelendirilebilecek ve bu maddenin uygulanmasıyla çözüme kavuşturulacak uyuşmazlığın, anılan Kanun maddesinin son fıkrasının açık hükmü karşısında adli yargı yerinin görevine girdiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Şanlıurfa 2.İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Halfeti Asliye Hukuk Mahkemesinin, 29/06/2016 gün ve E:2016/169, K:2016/223 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Şanlıurfa 2.İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Halfeti Asliye Hukuk Mahkemesinin, 29/06/2016 gün ve E:2016/169, K:2016/223 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 10.4.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Birgül	Mehmet	Yüksel
KURT	AKBULUT	DOĞAN